

ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ ЗА V РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ
Окружно/Градско такмичење, 9. 4.2016. године

Шифра: _____

Заокружи слово испред тачног одговора.

1. Слатко млеко у кисело млеко претварају:

- а) вируси,
- б) гљиве,
- в) протисти,
- г) неке бактерије.

2. Стомин апарат учествује у следећим процесима:

- а) у вегетативном размножавању,
- б) у полном размножавању,
- в) у оплођењу,
- г) у размени гасова.

3. Која органела недостаје у ћелијама покорице црног лука?

- а) једро
- б) вакуола
- в) хлоропласт
- г) митохондрија

4. Која особина **није** карактеристична за бактерије?

- а) Неке бактерије учествују у разградњи угинулих организама.
- б) Неке бактерије могу бити изазивачи тешких болести.
- в) Неке врсте бактерија живе у цревима човека.
- г) Неке врсте бактерија имају једро и вакуолу.

5. Скроб који је настао у току фотосинтезе:

- а) користи само лист,
- б) кроз проводне судове доспева до свих делова биљке,
- в) испарава у спољашњу средину,
- г) ослобађа се у процесу дисања кроз стоме.

6. Утврди који су искази тачни (Т) односно нетачни (Н). Заокружи одговарајуће слово.

а) Дебљина година дрвета зависи од услова средине у којој дрво расте.	Т	Н
б) Непотпуни листови имају неразвијену лиску.	Т	Н
в) Свака врста биљака има специфично поленово зрно.	Т	Н
г) Кактуси обављају транспирацију преко бодљи.	Т	Н
д) Човек користи у исхрани измењено подземно стабло кромпира.	Т	Н
ђ) Вируси имају ћелијску организацију.	Т	Н
е) Ћелије мртве коре стабла имају ћелијски зид.	Т	Н

Укрсти појмове.

7. Организми се међусобно разликују према сложености, односно према нивоима организације свог тела. За сваку од наведених група организама у заграде упиши сва слова која се односе на нивое организације који постоје у њиховој грађи.

Ниво организације

А - ћелија

Б - ткиво

В - орган

Г - систем органа

Групе организама

( ) бактерије

( ) једноћелијске протисте

( ) биљке

( ) већина животиња

8. У заграде упиши слово које означава групу бактерија чији облик тела најприближније одговара одређеном геометријском појму.

Група бактерија

А - коке

Б - спирили

В - бацили

Геометријски појам

( ) спирала

( ) ваљак

( ) лопта

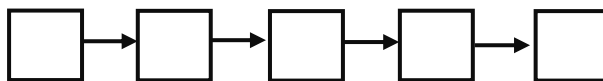
( ) круг

( ) коцка

9. Сложи одговарајући низ.

Одреди редослед процеса у полном размножавању биљака тако што ћеш у квадратиће уписати одговарајућа слова:

А - оплођење, Б - опрашивање, В - клијање поленовог зрна,
Г - образовање клице, семена и плода, Д - цветање.

10. Одговори на питања.

Јасна је добила на поклон лист афричке љубичице (пелцер) од своје другарице Оље. Потопила је само лисну дршку у воду и после три недеље лист је развио коренове. Биљку је посадила у саксију са земљом, а потом се биљка у потпуности развила.

а) Који тип размножавања биљке се наводи у примеру?

_____

б) Наведи други тип размножавања код биљака.

_____

11. Допуни реченице.

На основу понуђених особина група организама, на празне линије упиши називе царства којима припадају.

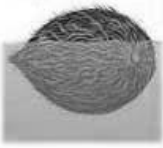
а) „У царству коме припадам, углавном смо сви једноћелијске грађе. Наше ћелије имају ћелијски зид, и наследни материјал који се налази у цитоплазми. Ми припадамо царству: _____.“

б) „Наше тело је састављено из више ћелија. Наше ћелије имају ћелијски зид од целулозе и организовано једно јадро. Ми припадамо царству: _____.“

в) „Наше тело је такође вишећелијско, ћелије су нам организоване у ткива, али немамо ћелијски зид. Ми припадамо царству: _____.“

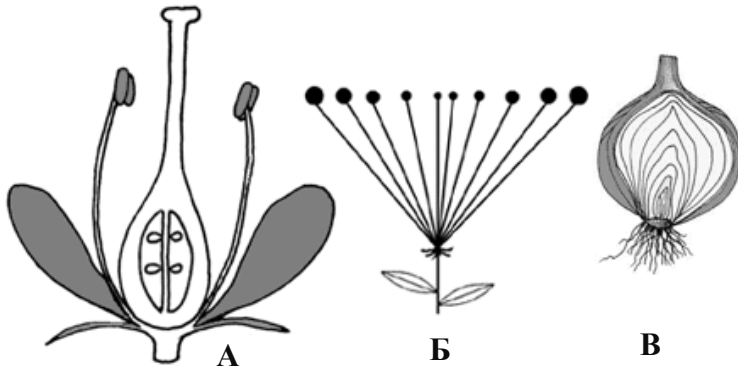
12. Попуни празна места у табели.

Пажљиво проучи слике, а затим упиши одговарајуће слово којим је означен начин расејавања плодова и семена: А - ветром, Б – водом, В - животињама, Г - саморасејавањем.

13. Посматрај пажљиво слике, а затим одговори на захтеве.

Након анализа слика А, Б и В подвучи особине које одговарају приказаним деловима биљке:

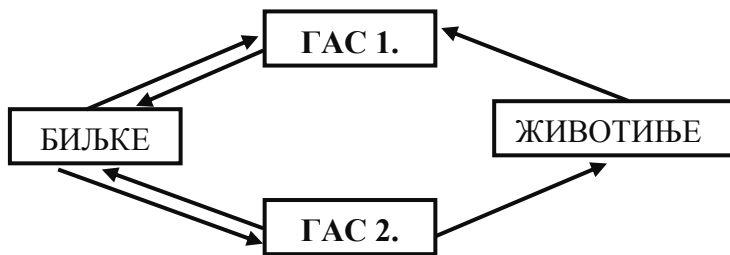
А. Приказани цвет је:
 потпун; непотпун; једнополан; двополан.

Б. Приказана цваст припада:
 гроздастим цвастима; штитастим цвастима;
 главичастим цвастима.

В. Приказани део биљке представља:
 плод; коренску кртолу; подземно стабло;
 полегло стабло.

14. Допуни реченице.

Пажљиво посматрај дату шему, а затим на празне линије упиши тражени појам.

а) Гас означен бројем 1. је:

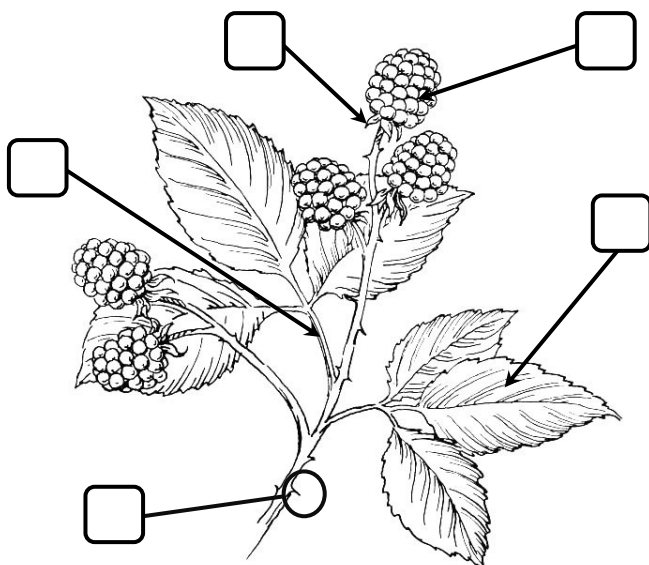
_____

б) Гас означен бројем 2. је:

_____

15. Обележи слику.

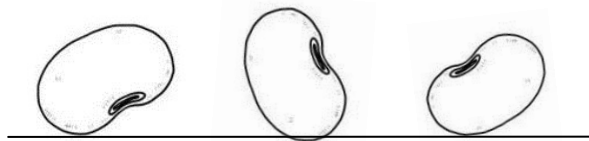
У квадратић упиши одговарајуће слово које се односи на приказане делове гранчице купине:

- А - плод
- Б - лиска
- В - цваст
- Г - лисна дршка
- Д - листићи чашнице
- Ђ - преображај стабла

16. Одговори на захтев.

На слици су приказана три семена која су у датом положају пала на земљу (линијом је означен положај тла). За свако семе стрелицом означи у ком смеру ће расти корен.

17. Посматрај пажљиво слику, а затим одговори на захтев.

Након анализе слике камилице подвуци све особине које одговарају опису делова биљке.

Камилица има:

А - корен који је: жиличаст, осовински, репаст, вретенаст;

Б - стабло које је: дрвенасто, зељасто, негранато, гранато;

В - лист који је: прост, сложен, седећи;

Г - цваст која је: гроздаста, главичаста, штитаста, у облику класа.

18. Реши Венов дијаграм.

У дијаграм упиши одговарајућа слова која описују особине приказаних листова:

- А - сложен лист,
- Б - има лисну дршку,
- В - врши транспирацију,
- Г - има мрежасту нерватуру,
- Д - има једну лисну плочу.

